

Projekat: Monitoring reforme pravosuđa
DRUGA NACIONALNA KONFERENCIJA O REFORMI PRAVOSUĐA

Reforma pravosuđa u Crnoj Gori – ostvareni rezultati

24. april 2017.

PR centar, Podgorica

Transkript izlaganja g-dina Zorana Pažina, potpredsjednika Vlade Crne Gore i ministra pravde

Dozvolite mi prije svega da Vas srdačno pozdravim ispred Vlade Crne Gore, Ministarstva pravde i u svoje lično ime, i da izrazim zadovoljstvo organizacijom ove Konferencije koja je rezultat bliskog odnosa između Ministarstva pravde i dvije ugledne nevladine organizacije u Crnoj Gori, Akcije za ljudska prava i Centra za monitoring i istraživanje.

Ono što ne smijemo zaboraviti, u nijednom trenutku, jeste da ulazak Crne Gore u Evropsku uniju nije samo stvar Vlade, nego je to stvar čitavog društva. Zato participacija civilnog sektora u ukupnim reformama pravosuđa jeste od dragocjenog značaja, rekao bih da je to zalag uspješnosti. S toga ćemo u narednom periodu ovu saradnju unaprijediti novim sadržajima kako bismo, naravno u partnerstvu sa Briselom i misijom Evropske unije u Crnoj Gori, ispunili sva privremena mjerila i dobili završna mjerila, kako bismo poglavlja 23 i 24 priveli uspješnom kraju.

Dobro je, s vremena na vrijeme zastati i povući liniju i osvrnuti se iza sebe da vidimo šta smo uradili, ne toliko zbog potrebe da ističemo svoje rezultate koji su prisutni, posebno u dijelu zakonodavne i institucionalne reforme, koliko zbog potrebe da se objedinjenom energijom usredsredimo na ono što je preostalo da se uradi u budućnosti. Da bismo se pravilno orijentisali i vidjeli gdje se danas nalazimo u pogledu ukupnog uspjeha reforme pravosuđa, najpouzdaniji orijentir trebaju da nam budu parametri koje nudi Evropska komisija za efikasnost pravosuđa CEPEJ, jer su oni zapravo najpouzdanije mjerilo koliko smo i napredovali i dokle smo stigli.

Pažljivom analizom ovih parametara doći ćemo do nesumnjivih činjenica, a to je da je crnogorsko pravosuđe, prije svih crnogorski sudovi, postiglo jedan rezultat koji komparativno gledajući, ispred čak i nekih starih država članica Evropske unije. Posebno u dijelu koji se odnosi na blagovremenost postupanja odnosno razumnog roka suđenja kao jednog od važnih atributa pravičnosti samoga suđenja. Vrijeme od podnošenja inicijalnih akata sudu, tužbi u građanskim sudskim postupcima, odnosno optužnih prijedloga i optužnica u krivičnom postupku jeste na zavidnom nivou. Takođe je na zavidnom nivou sam rok, odnosno vrijeme trajanja suđenja kao i vrijeme potrebno za izradu sudskih odluka. Ukupan broj zaostalih predmeta je smanjen na jedan prihvatljiv nivo.

Kao što je potrebno individualizirati odgovornost kada govorimo o stvarima koje nisu dobre, jednako tako treba individualizirati i zasluge za ovo što sam sada naveo. Pored predanog i marljivog rada, posvećenosti sudija, zasluge svakako pripadaju i predsjednici Vrhovnog suda koja je dobrim organizacijskim sposobnostima, menadžerskim sposobnostima, i disciplinom u sudovima dovela do ovakvih rezultata.

Naravno, uvijek ima prostora za dalji napredak. Posebno vidim prostor za napredak u dijelu koji se tiče kvaliteta obrazloženja sudskih odluka. Za kvalitetno obrazloženje sudskih odluka potrebno je veliko znanje sudije, opšta kultura da bi se pravo smjestilo u odgovarajući društveni kontekst, jer je to smisao vladavine prava, sudija mora da zna koje činjenice je potrebno utvrditi u sudskom postupku, koje su to pravno relevantne činjenice, potom je potrebno znati kako podvesti utvrđeno činjenično stanje pod odgovarajuću pravnu normu, da bi se utvrdilo koja pravna posljedica proizlazi iz takvo utvrđenog činjeničnog stanja.

Naravno, najvažnija stvar jeste valjana interpretacija pravnih normi. Za valjanu interpretaciju pravnih normi, prije svega, potrebno je poznavati standarde Evropskog suda za ljudska prava. Sa zadovoljstvom konstatujem da u odnosu na situaciju od prije nekoliko godina, kada je bio kuriozitet da se neki sudija pozove na praksu Evropskog suda za ljudska prava, danas je to redovan slučaj i znanja sudija iz oblasti Konvencijskog prava su sve sadržajnija i sve bogatija.

Takođe, ono što predstavlja problem i na čemu treba raditi u narednom periodu, vjerujem da će to biti i jedan od zaključaka i ove konferencije, jeste zastarijevanje jednog broja predmeta u tužilaštvu i u sudovima. Sasvim sam siguran da moramo da imamo pouzdan odgovor na pitanje što je uzrok tome? Je li uzrok tome izostanak individualne odgovornosti pojedinih tužilaca i sudija? Ukoliko je to slučaj, treba jasno adresirati tu odgovornost i analizirati te predmete i, ukoliko se ukaže to kao tačno, sankcionisati te tužioce i sudije. Ukoliko je uzrok zastarijevanja jednog broja predmeta objektivna okolnost ili objektivne okolnosti, onda ih treba znati prepoznati, da bismo ih u budućem periodu uklonili. Siguran sam da je ova konferencija korak naprijed u tom pravcu, radi podizanja nivoa odgovornosti, jer je odgovornost zapravo mjerilo uspjeha jednoga pravosuđa.

Srdačno vas pozdravljam i želim vam svima uspješan rad.